

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 62. Peccatoribus publicis, sive publicè, sive occultè petentibus,
Sacerdos negare debet Communionem, nisi sufficientia dederint signa
pœnitentiæ, eaque publica, si publicè petant. Occulto verò ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

- Affirmat Ochagavia de effectu Euchar. tr. 2. q. 18. quia præceptum divinum de Communionem in articulo mortis, præponderat Ecclesiastico, de non communicando Laicum sub specie vini.
- 778 Sed id negandum cum Suarez, Mercero, Sylvio, & Doctoribus communiter, ob contrariam Ecclesiæ praxim, ex qua intelligimus præceptum divinum istis in circumstantiis non obligare. Ad do cum Sylvio, numquam moraliter contingere quin minimam hostiæ consecratæ partem, cum vino, infirmus trahere possit.
- 779 Quæritur 3°. an deficientibus parvis formulis consecratis, Sacerdos celebrans dare possit communicare ex devotione volenti partem majoris hostiæ suæ?
Negat noster Lezana; affirmant Sylvester, Angelus, Homobonus, alique non pauci. Nec video cur id praticari nequeat, secluso scandalo. Cum in eo nihil appareat contra reverentiam Sacramenti, nec contra integritatem sacrificii, quæ solum postulat sumptionem utriusque speciei.
- 780 Quæritur denique quid factu opus, si contingat sacram hostiam inopinato casu decidere in sinum mulieris?
Respondeo habendam rationem honestatis & decentiæ; idèdque suadendum mulieri, ut in loco secretiori ex se videat, an modestè exporrecis tantisper vestibus efficere nequeat, ut Sacerdos accipere possit, vel potius ex vestibus immittere super corporale extensum super scabellum. Si non: ipsa mulier accipiat, & ponat super corporale, tuncque Sacerdos ipsam communitet, & mulier digitos suos laver, aquâ deinde in piscinam projectâ. Si solus Sacerdos advertat, parvum fragmentum in sinum ipsius incidisse, ne causet ipsi notabilem turbationem, & adstantibus offensionem, nihil tunc dicat Sacerdos, sed totum committens Deo, pergat in ministerio suo. Deinde post modicum tempus, communicatis omnibus, in divinissimi Sacramenti reverentiam, caret illam vocari secretò, blandèque moneat, ne turbetur, sed adhibeat diligentiam inveniendi ut supra.

CAPUT LXI.

Sacerdos negare debet hoc Sacramentum pueris, nondum rationis usum adeptis, & amentibus à nativitate. Eam tamen per modum Viatici dare potest in amentiam & phrenesim lapsis post rationis usum, si absit periculum irreverentia, illudque petierint, dum ratione utebantur. Ubi etiam de surdis, mutis, caecis, & energumenis.

- 781 Quoad pueros namque, rationis usum nondum adeptos, etsi olim Eucharistia daretur, Rituale Romanum jam dudum hoc inhibuit, tum ob defectum devotionis, tum ob periculum irreverentia.
- 782 Amentes verò à nativitate dictis pueris æquiparantur. S. Thomas q. 80. a. 9. Et propterea ipsi etiam dare vetuit Paulus V. in suo Rituali.
- 783 Si non semper amentes fuerint, sed in lucido rationis usu petierint, secluso periculo irreverentia Viaticum ipsis dandum, expressè statuit Concilium Cartag. IV. c. 48. Statuit & Rituale Romanum. Et quamvis expressè non petierint, si tamen aliquandiu piè christianèque vixerint, nec constet ipsos in statu malo in amentiam incidisse, in sua illa pia christianaque vita probabiliter censebuntur impetisse petisse, saltem si apparuit in eis hujus Sacramenti devotio. S. Thomas ibidem.
- 784 Extra mortis articulum, si quis notoriè amentis ingerat se in turbam communicantium, sicutat

que ad mensam Communionis in speciem devotè cum aliis, tamen Joannes Sancius in select. diff. 28. n. 9. dicat non prætereundum à Sacerdote, sed lucidum intervallum tunc præsumendum. Censeo equidem prætereundum, tum ad cavendum simul adgeniculationum scandalum ac perturbationem. Tum quia ex illa adgeniculatione, sine alio examine, lucidum intervallum non bene præsumitur: cum stulti frequenter simias agant.

Illis verò amentibus, qui non nisi per intervalla tales sunt, durante lucido intervallo non est dubium posse dari hoc Sacramentum. Sicut & in Paschate, & in mortis articulo semifatis, qui infirmo quidem rationis usu fruuntur, tali tamen ut absolutionis sacramentalis sint capaces. Quibus tamen extra hæc tempora Tannerus censet rarò distribuendum.

Quoad illos, qui à nativitate simul cæci sunt, 786 muti & surdi: cum non videantur ullo modo posse edoceri res sacras, non videntur capaces hujus Sacramenti. Si cæci non sint, sed solum surdi & muti, multiplex experientia docuit, ipsos per signa edoceri posse, maxime cum esse soleant perspicacioris ingenii, atque ex multiplici observatione, collatione, reflexioneque eò frequenter perveniant, ut ad motum laborum aliavè signa intelligant quæ ipsis proponuntur, ut videre est in vita S. Francisci Saleii Dilingæ edita c. 22. ubi legitur, quòd cum talem hominem, Dei & divinorum mysteriorum penitus ignarum, nactus esset vir sanctus, sibi domesticum factum, patientiâ & charitate mirabili, nutibus & signis docuerit illum fidei mysteria, & quomodò ad Pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramenta accedendum foret, ita ut ipsi à Confessionibus ipsemet esse voluerit. Talibus proinde neganda non est Communio, si judicio & arbitrio prudentis Confessarii probabilis dent signa devotionis erga illam. Videri possunt Diana p. 5. tr. 6. resol. 7. Layman. Theol. Moral. I. 5. tr. 4. c. 4. n. 5. Palao p. 4. tr. 21. puncto 10. n. 9.

Energumenis hoc Sacramentum olim negabatur ob decentiam. Postea à Concilio Arauf. I. can. 14. ipsis concessum fuit, modò irreverentiæ periculum abfuerit.

CAPUT LXII.

Peccatoribus publicis, sive publicè, sive occultè peccantibus, Sacerdos negare debet Communionem, nisi sufficientia dederint signa penitentia, eaque publicè, si publicè petant. Occulto verò peccatori, publicè peccanti, Sacerdos negare non potest.

Utraque pars assertionis constat ex dictis lib. 788 1. c. 18. Publicis proinde adulteris, concubinariis, infamibus, meretricibus, usurariis, mulieribus ornatu lascivo incedentibus, vel nudato sinu publicè se ad Communionem præstantibus, deneganda est Communio. Sicut & omnibus, quorum gravia peccata per majorem loci partem innouerunt per evidentiam facti, vel per publicam sententiam Judicis, vel per publicam & manifestam de iis jaçantiam: tamen aliqui fortè in loco, ubi Communio distribuitur, peccatum ignorent.

Si tamen ille, cujus crimen uno loco publicum est per sententiam Judicis, sive notorium notoritate juris, publicè petat in loco diffito, ubi publicum non est, probabile est Communionem ipsi non negandam. Tum quia fortè homo ille est emendatus: ad quod multum facilitare solet mutatio loci. Tum quia ex tali repulsa videntur nata sequi inconvenientia & scandala, quæ nata sunt sequi ex publica repulsa peccatoris occulti.

Addit Concilium Mediol. V. I. anni 1582. tit. 794

de Sacram. Pœnit. Incunte in vrbis Quadragesimâ Episcopus quàm diligentissimè investigabit, si qui vel in urbe, vel in Diocesi sint, qui opera carnis sectantes, turpiter vivant, si qui item odia & inimicitias exercent, si qui alii denique, qui in aliqua peccandi consuetudine jaceant. . . nec verò antequam ipse perspexerit, istos ab ea male agendi via recessisse, ac publicas offensiones præcidisse, permittat (etiam si testimonium Confessarii adferant) ne in Paschali quidem celebrata sacram Communionem eis ministrare; quin imò illam tamisî differre jubeat, quoad eorum veram vitæ emendationem Episcopus cognoverit.

CAPUT LXIII.

Eucharistia non solum est Sacramentum, sed & verum & propriè dictum sacrificium.

791 **E**st de fide, definitum in Tridentino sess. 22. c. 1. & can. 1. Et probatur 1°. ex Malach. 1. Non est mihi voluntas in vobis, dicit Dominus exercituum, & manus non suscipiam de manu vestra. Ab ortu enim solis, usque ad occasum, magnum est nomen meum in Gentibus, & in omni loco sacrificatur, & offertur nomini meo oblatio munda: quia magnum est nomen meum in Gentibus. Magnificis namque hiæce verbis nihil aliud ibi prædictum dici potest, nisi sacrificium Eucharisticum, quod in Missa celebratur. Nam Deus asserit se legis antiquæ sacrificia repudiaturum & reprobaturum, atque in lege nova aliud institutum, quo hostia pura & sancta in toto orbe terrarum sibi sacrificabitur. Illud verò sacrificium aliud esse non potest nisi Eucharisticum. Neque enim crucentum crucis sacrificium dici potest ibi prænuntiatum; utpote in solo Calvariæ Monte oblatum, non in omni loco ab ortu solis usque ad occasum. Nec certe hebraica vox *mincha*, quâ afflante Spiritu usus est Propheta, significat crucentum crucis, sed incruentum Missæ sacrificium. Siquidem *mincha* sacrificium erat farinæ & panis, ut videre est Levit. 2. cumque hujusmodi sacrificio færeo quotidie libabatur vinum in jugi sacrificio Agni, ut videre est Exodi 29. v. 40. Sieque per sacrificium illud farris & vini optimè adumbratum sacrificium Eucharisticum, quod offertur sub speciebus panis & vini.

792 Et idèd proprietatem illam Malachiæ de Eucharistico novæ legis sacrificio meritò intellexerunt sancti Patres passim omnes, Justinus in Dialogo ad Tryphon. Irenæus l. 4. adversus hæreses c. 32. Tertullianus l. 3. contra Marcion. Cyprianus l. 1. contra Judæos c. 16. Eusebius Cæsariensis l. 1. de demonstrat. c. ult. Chrysostronus in Psal. 95. Hieronymus in illum Malachiæ l. cum. Augustinus 19. Civit. 25. & alibi sæpè. Damascenus l. 4. fid. orthod. c. 14. Justinus dumtaxat, & Irenæi, & Augustini verba referam: *De sacrificiis à vobis (Judæis) olim oblatis (verba sunt Justinus) Deus, sicut supra dixi, per Malachiam. . . ait: non est voluntas mea in vobis. . . De nostris verò Gentium, que in omni loco offeruntur sacrificiis, hoc est pane Eucharistiæ, & poculo similiter Eucharistiæ, jam tum locutus, prædixit nos quidem glorificare nomen ejus, vos autem profanare.*

793 Irenæus: *Eum (inquit) qui ex creatura panis est acceptus, & gratias agit, dicens, hoc est corpus meum. Et calicem similiter, qui est ex ea creatura, quæ est secundum nos, suum sanguinem confessus est, & novi testamenti novam docuit oblationem, quam Ecclesia ab Apostolis accipiens in universo mundo offert Deo. . . de quo in duodecim Prophetis Malachiæ præsignificavit: non est mihi voluntas in vobis, dicit Dominus, &c. (ut supra) manifestissimè significans per hæc, quoniam prior*

quidem populus cessavit offerre Deo. *Omni autem loco sacrificium offertur Deo, & hoc purum, &c.*

Augustinus Prophetam ibi prædicere dicit, *refaturas victimas*, quas in umbra futurorum offerrebant Judæi; & unum sacrificium à solis ortu ad occasum, sicut jam cernimus, oblaturas Gentis.

2°. idipsum probatur ex Hebr. 9. *Christus factus est Pontifex in æternum, secundum ordinem Melchisedec.* Quare secundum ordinem Melchisedec? Omnes unanimiter Patres, rationem esse dicunt, quia sicut Melchisedec panem & vinum obtulit in sacrificium: sic Christus Dominus in ultima cœna æterno Patri in sacrificium obtulit corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini. Ita Cyprianus l. 2. epist. ad Cæcil. Ambrosius l. 5. de Sacram. c. 1. Hieronymus epist. ad Marcellam. Augustinus l. 1. contra advers. leg. & Proph. Et l. 4. de doctr. Christi c. 21. ubi sic: *Quis magis Sacerdos Dei summi fuit, quàm Dominus noster Jesus Christus, qui sacrificium Deo Patri obtulit, & hoc idem quod Melchisedec obtulerat, id est panem & vinum, suum scilicet corpus & sanguinem.*

3°. probatur ex ipsamet institutione sacratissimæ Eucharistiæ, prout ab Evangelistis refertur Matth. 26. Marci 14. Luc. 22. & ab Apostolo 1. Cor. 11. Ex istis quippe locis constat, Christum Dominum panem & vinum consecrasse, & transubstantiale in corpus & sanguinem suum; nec magis dubium, Patri æterno tunc obtulisse, & sacrificasse, tamen verba ista non usurpaverit, *offero, sacrifico*, quàm corpus & sanguinem suum æterno Patri obtulerit & sacrificaverit in cruce; tamen nec tunc verba ista usurpaverit. Nec certè veteris Testamenti Sacerdotes eâ verborum formâ in suis sacrificiis usi sunt, *offero, sacrifico*; vera nihilominus sacrificia obtulerunt. Cùm ergo constet verba ista ad verum sacrificium offerendum necessaria non esse, nihil certè quod ad sacrificii rationem pertinet, in ultima cœna Christus omisit, magis quàm in cruce. Tam verè igitur sacrificavit in cœna, quàm in cruce. Nam quia ex una parte exemplum Melchisedec, & sacrificii ab eo oblatis, à Christo reipsâ completum non fuit in cruce; ex alia parte per sacrificium crucis, & mortem, sacerdotium ipsius extinguendum non erat: in cœna novissima, quâ nocte tradebatur, aliud instituit sacrificium secundum ordinem Melchisedec (id est adumbratum & significatum per sacrificium Melchisedec, qui sacrificavit proferens panem & vinum) quod post mortem suam in æternum, id est ad finem usque mundi permaneret, quodque ipse, tam per Apostolos suos, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes instituit, dicendo: *Hoc facite in meam commemorationem*, quàm eorum in sacerdotio successores, tamquam Vicarios suos & Ministros, ipse tamquam principalis offerens semper offerret. Sic enim Catholica Ecclesia semper intellexit. Sic Andreas Apostolus practicavit, ut fidem faciunt verba ipsius relata à Presbyteris Achaïæ in actis Passionis ipsius: *Coram circumstante multitudine effatus est: ego Agnum immaculatum in altari quotidie offero, cujus carnes postquam omnis populus credentium manducavit, Agnus qui manducatus est, integer perseverat.* Sic etiam reliquos Apostolos, eorumque proximos successores practicasse constat ex antiquissimis Liturgiis Jacobi, Marci, Basilii, Chrysostromi. Unde & à primis Ecclesiæ temporibus historia & vitæ primorum Pontificum Romanorum fidem faciunt, fuisse altaria, Sacerdotes, Episcopos, à quibus Sacerdotes ordinabantur. Sic denique habemus ex Traditione omnium Patrum, Græcorum & Latinorum, tum primorum, tum sequentium sæculorum (quorum complures fuerunt Christi & Apostolorum temporibus propin-